

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2021-738
Den 28. april 2021

Rådsmøde (almindelige anliggender) den 11. maj 2021

SAMLENOTAT

1. Konferencen om Europas Fremtid	2
2. Forberedelse af det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 25. maj 2021 (udkast til kommenteret dagsorden)	4
3. COVID-19 EU-koordination	6

1. Konferencen om Europas Fremtid

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret notat (rettelser er markeret ved streg i margen)

1. Resumé

Formanden for hhv. Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen underskrev en fælles erklæring om rammerne for Konferencen om Europas Fremtid den 10. marts 2021. Dermed er vejen politisk banet for, at bestyrelsen med ansvaret for den daglige tilrettelæggelse af Konferencen kan starte den praktiske planlægning. Det er endnu uvist, hvad fokus vil være på rådsmødet (almindelige anliggender), men den foreløbige forventning er, at formandskabet vil orientere om den seneste udvikling og de næste skridt efter den planlagte lancering af Konferencen den 9. maj.

2. Baggrund

Kommissionsformand Ursula von der Leyen har givet løfte om afholdelse af en såkaldt Conference om Europas Fremtid. Konferencen skulle have været lanceret i foråret 2020 men blev udskudt som følge af COVID-19. Europa-Parlamentet, Rådet og EU-Kommissionen fremlagde deres respektive mandater for Konferencen sidste år. Efter lang tids forhandlinger er de tre institutioner blevet enige om en fælles erklæring om rammerne for Konferencen, som bl.a. fastsætter tidsrammen og strukturen for styringen af Konferencen. Formanden for Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen underskrev erklæringen den 10. marts 2021, hvormed vejen politisk er banet for, at den praktiske planlægning af Konferencen kan begynde.

Konferencen ventes officielt indledt den 9. maj 2021 med en delvis digital åbningsceremoni i Strasbourg. Den nedsatte bestyrelse ("Executive Board") med ansvaret for den daglige ledelse af Konferencen har indtil videre afholdt tre møder hhv. den 24. marts, 7. april og 22. april 2021. Der udestår stadig et antal praktiske detaljer om Konferencens nærmere organisering. Bestyrelsen har dog på nuværende tidspunkt vedtaget den foreløbige forretningsorden for Konferencen og dens organer og tiltrådt Kommissionens centrale, digitale platform for borgerdialoger, som blev officielt lanceret den 19. april 2021.

Danmark er gået forrest i et fælles indspil til Konferencen i form af et non-papir sammen med 11 andre medlemslande, som deler de danske ambitioner om, at Konferencen skal fokusere på at fremme et effektivt EU, der leverer konkrete, politiske resultater til gavn for borgerne. Non-papiret fastslår desuden, at Konferencen bl.a. også bør have til formål at øge EU's demokratiske legitimitet, herunder gennem øget åbenhed om EU's lovgivningsarbejde samt ved at overveje muligheder for at styrke de nationale parlamenters rolle i EU's daglige arbejde.

3. Formål og indhold

På nuværende tidspunkt er det endnu uvist, hvad der konkret vil være fokus på rådsmødet (almindelige anliggender) den 11. maj 2021. Den foreløbige forventning er, at formandskabet vil orientere om den seneste udvikling og de næste skridt efter den planlagte lancering af Konferencen den 9. maj.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog i henholdsvis januar og juli 2020 resolutioner om sine ønsker og forventninger til Konferencen. Parlamentet ønsker, at Konferencen beskæftiger sig med en bred vifte af emner, herunder også institutionelle spørgsmål, blandt andet i relation til emner som transnationale lister ved valg til Europa-Parlamentet og spidskandidater til posten som

kommissionsformand. Europa-Parlamentet tilsluttede sig den 4. marts 2021 fælleserklæringen om rammerne for Konferencen, som formanden for Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen underskrev den 10. marts 2021.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Tilrettelæggelsen af Konferencen om Europas Fremtid ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Konferencen kan munde ud i målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser, såfremt de følges op med konkrete forslag til beslutninger. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Om end det endnu ikke vides konkret, hvad der vil være fokus på rådsmødet den 11. maj 2021, ventes medlemslandene at tage formandskabets orientering til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens holdning er, at fokus for Konferencen bør rettes mest muligt mod politisk indhold og mod behovet for at levere konkrete, politiske resultater gennem EU-samarbejdet, herunder inden for de strategiske prioriteter, som tidligere er vedtaget af Det Europæiske Råd, og inden for eksisterende traktatmæssige rammer. Omvendt bør Konferencens fokus på institutionelle spørgsmål begrænses. Derudover vil regeringen arbejde for at fremme horisontale målsætninger så som en styrket rolle for nationale parlamenter og øget åbenhed omkring EU's lovgivningsarbejde.

For regeringen er det samtidig en prioritet at sikre stærk inddragelse af borgerne og en stærk, selvstændig rolle for de nationale parlamenter i Konferencen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 21. januar 2020, den 8. juli 2020, den 9. oktober 2020, den 21. januar 2021, den 11. februar 2021, den 19. marts 2021 og 15. april 2021.

2. Forberedelse af det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 25. maj 2021 (udkast til kommenteret dagsorden)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 11. maj 2021 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 25. maj 2021 at blive præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt forventes Det Europæiske Råd at fokusere på COVID-19-koordination, klima samt EU's relationer til Rusland.

2. Baggrund

Der afholdes ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 25. maj 2021. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 11. maj 2021 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 25. maj 2021 at blive præsenteret og drøftet. Udkastet til kommenteret dagsorden foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt forventes Det Europæiske Råd at fokusere på COVID-19-koordination, klima samt EU's relationer til Rusland.

COVID-19-koordination er fortsat et fast punkt på Det Europæiske Råds dagsorden og blev senest drøftet på det Europæiske Råd den 25. marts 2021. Det står endnu ikke klart, hvilket fokus drøftelserne i maj vil have, men den epidemiologiske situation i medlemslandene, herunder udrulningen af vacciner i de enkelte lande, EU-indkøb af vacciner og indsatsen for at styrke produktionskapaciteten i EU, det digitale grønne certifikat, donation af vacciner til tredjelande samt rådshenstillingen om rejserestriktioner over for tredjelande vil kunne komme til drøftelse.

Klima blev senest drøftet på Det Europæiske Råd den 10. – 11. december, hvor stats- og regeringscheferne nåede til enighed om at opjustere EU's drivhusgasreduktionsmål til mindst 55 procent i 2030 ift. 1990. Det fremgår af konklusionerne herfra, at Det Europæiske Råd vil vende tilbage til sagen og vedtage yderligere retningslinjer for, hvordan målet på mindst 55 procent opnås før Kommissionen fremlægger sin pakke med lovgivning, der skal implementere målet. På det ekstraordinære Europæiske Råd den 25. maj forventes derfor en opfølgende drøftelse om udmøntningen af EU's 2030 klimamål med fokus på fremtiden for byrdefordelingsaftalen for reduktion af drivhusgasudledningerne fra de ikke-kvotebelagte sektorer.

Det Europæiske Råd vil desuden drøfte EU's relationer til Rusland.

Det kan forventes, at andre emner kan tilføjes frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 25. maj 2021 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation af udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. COVID-19 EU-koordination

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (almindelige anliggender) den 11. maj 2021 ventes en drøftelse af COVID-19-situationen i Europa. Der er endnu ikke kommunikeret om konkret indhold for drøftelsen. Det ventes, at det portugisiske formandskab og Europa-Kommissionen vil give en overordnet beskrivelse af den epidemiologiske situation og status for vaccineudrulningen i EU. Der forventes desuden en drøftelse af tiltag, der skal udvide vaccineproduktionskapaciteten, samt arbejdet med de digitale grønne certifikater og EU's fælles vaccinedelingsmekanisme. Endvidere ventes en drøftelse af rådshenstillingen om rejserestriktioner over for tredjelande.

Regeringen støtter koordination af indsatsen mod COVID-19 i medlemslandene. Det er vigtigt for regeringen, at medlemslandene har råderum til at træffe de nødvendige politiske og sundhedsmæssige beslutninger, herunder at fastsættelse af de konkrete indsatser mod COVID-19 fortsat sker i medlemslandene. Regeringen støtter arbejdet med en fælles EU-tilgang til udvikling og anvendelse af de digitale grønne certifikater og med en genforhandling af rådshenstillingen om de ydre grænser. Regeringen støtter arbejdet med at etablere en fælles EU-vaccinedelingsmekanisme.

2. Baggrund

COVID-19 EU-koordination har i EU-regi løbende været drøftet i 2020 og 2021 ved møder i Det Europæiske Råd, de uformelle videokonferencer blandt EU's stats- og regeringschefer, i Rådet for generelle anliggender og blandt sundhedsministrene m.v.

3. Formål og indhold

Drøftelserne ventes at tage udgangspunkt i status for COVID-19-situationen i EU med fokus på den generelle sundhedssituation, herunder udbredelsen af de nye virusmutationer og de udfordringer, som de giver i forhold til smittesituationen generelt og vaccinationsindsatsen. Der ventes en drøftelse af igangsatte indsatser for at fremskynde produktionen og leveringen af vacciner, herunder Europa-Kommissionens nedsatte taskforce ledet af kommissær Thierry Breton. Taskforcen arbejder på at udvide den europæiske produktionskapacitet af vacciner gennem offentligt-privat samarbejde. De fremtidige leverancer af vacciner i 2022 og 2023 og de forhandlinger, der pågår med BioNTech-Pfizer om en tredje kontrakt for levering af 1,8 mia. vaccinedoser i perioden 2022-2023, ventes også drøftet.

Endvidere ventes en drøftelse af arbejdet med de digitale grønne certifikater. Kommissionen præsenterede den 17. marts 2021 forslag til en forordning om et digitalt grønt certifikat, der dokumenterer vaccination, test og tidligere smitte. Der lægges i forslaget op til en EU-fælles platform, som skal sikre gensidig anerkendelse i EU til rejseformål. Forslaget indebærer, at indehavere af certifikatet som udgangspunkt vil få lettere ved at rejse inden for EU. Folketingets Europaudvalg bakkede den 6. april 2021 op om regeringens linje i forhandlingerne, og Rådet gav den 14. april 2021 formandskabet mandat til at indlede forhandlingerne med Europa-Parlamentet. Det er ambitionen, at forordningen vedtages og træder i kraft ultimo juni 2021.

Der ventes endvidere en drøftelse af rådshenstillingen om rejserestriktioner over for tredjelande. Et fokuspunkt i drøftelserne vil være, hvordan udbredelsen af nye bekymrende virusvarianter i tredjelande kan overvåges og kortlægges samt betydning heraf for åbning af EU's ydre grænser.

Til sidst ventes der en fortsættelse af drøftelserne om arbejdet med oprettelse af EU's fælles vaccinedelingsmekanisme, der skal styrke EU's globale indsats mod COVID-19-pandemien. Vaccinedelingsmekanismen skal konkret medvirke til at koordinere og håndtere EU-medlemslandenes donation og/eller gensalg af vacciner til tredjelande. Mekanismen vil i første omgang have fokus på det vestlige Balkan, de sydlige og østlige naboskabslande samt Afrika.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen medfører ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning fra medlemslandene til en mere koordineret tilgang til COVID-19. Samtidig er der et generelt ønske om at fastholde den nationale kompetence til at fastsætte egne regler for indsatser. Der er bred opbakning til en hurtig vedtagelse af det digitale grønne certifikat og den kommende genforhandling af rådshenstillingen om EU's ydre grænser samt arbejdet med EU's vaccinedelingsmekanisme og de tiltag, der skal udvide vaccineproduktionskapaciteten.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt en tættere koordination af COVID-19-indsatsen i medlemslandene herunder en koordineret tilgang til vaccinationstrategier med fokus på indkøb af yderligere vacciner baseret på mRNA-teknologi, til bekæmpelse af COVID-19. Det er vigtigt for regeringen, at medlemslandene har råderum og fleksibilitet til at træffe de nødvendige politiske og sundhedsmæssige beslutninger, herunder at fastsættelse af de konkrete indsatser mod COVID-19 fortsat sker i medlemslandene. Regeringen støtter arbejdet med en fælles EU-tilgang til udvikling og anvendelse af de digitale grønne certifikater. Regeringen har presset på og støtter genforhandling af rådshenstillingen om EU's ydre grænser, idet det understreges, at tilgangen fortsat skal baseres på kriterier og frivillighed. Regeringen støtter arbejdet med at etablere en fælles EU-vaccinedelingsmekanisme.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

COVID-19-EU-koordination har i regi af Rådet for generelle anliggender tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. september 2020, 9. oktober 2020, 15. januar 2021 og 15. april 2021 til orientering.